

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “РИСК МЕНИДЖМЪНТ В БАНКИТЕ”;

ЗА СПЕЦ: „Банков мениджмънт“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 10;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	150	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Стефан Вачков)

2.
(гл.ас. д-р Атанас Камеларов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Риск мениджмънт в банките” доразвива познанията на студентите, получени в общия курс по стратегически банков мениджмънт в посока операционализиране на риск мениджмънта и управление на критичните за банките рискове. Обучението по дисциплината формира знания относно: рисковото ръководство (risk governance), структурната и процесна организация на риск мениджмънта в банките (банковите групи), рисковия контрол, съдържанието и спецификите на ключовите банков рискове (кредитен, пазарен, структурен ликвиден и лихвен риск, операционни рискове), инструментариума за третиране на рисковете, рисковите модели, регулативната рамка на риск мениджмънта в банките. Проблемите на риск мениджмънта се разглеждат от позициите на съвременните постижения в банковата теорията и се базират на практиката на водещите банков групи. Студентите придобиват практически умения за: дефиниране и изчисляване на рискови измерители, идентификация на рискови фактори, установяване на рискови експозиции, вземане (предлагане) на решения в сферата на риск мениджмънта, прилагане на инструменти за хеджиране и ограничаване на рисковете, мониторинг и коригиране на профила „риск-възвращаемост” в банките и др. Те могат да се прилагат на различните равнища на рисково управление в банките и банковите групи и са съобразени с потребностите на банкова практика.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. ОТ СТРАТЕГИЧЕСКИ КЪМ ОПЕРАТИВЕН РИСК МЕНИДЖМЪНТ В БАНКИТЕ И БАНКОВИТЕ ГРУПИ		4	3	
1.1.	Мотивация на риск мениджмънта в банките			
1.2.	Рисково управление (Risk Governance) в банките			
1.3.	Структурно изграждане на риск мениджмънта в банковите групи; необходимост от централизиран рисков мениджмънт			
1.4.	Концепцията за икономическия капитал и определяне на рисковия апетит			
1.5.	Риск мениджмънт и стойностно ориентирания банков мениджмънт			
1.6.	Карта на рисково позициониране (risk mapping) и особености на рисково сегментиране в банките			
1.7.	Класификация на банковите рискове			
2. ПРОЦЕСНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА РИСК МЕНИДЖМЪНТА В БАНКИТЕ		3	2	
2.1.	Процесите на риск мениджмънта и необходимостта от риск контролинг в банките			
2.2.	Вертикално дименсиране на процесите на риск мениджмънта - разпределение на рисковия капитал, агрегиране на рисковете, рискова диверсификация; роля на рисковите модели			
2.3.	Процесите на риск мениджмънт и бизнес политиката на банката			
2.4.	Хоризонтално дименсиране на процесите на риск мениджмънта – характеристика на базисните процеси			
3. ПАЗАРНИ РИСКОВЕ В БАНКИТЕ		4	6	
3.1.	Класификация на пазарните рискове в банките			
3.2.	Идентификация на рисковите експозиции и рискови измерители			
3.3.	Методологията Value-at-Risk при измерване на пазарните рискове			
3.4.	Третиране на пазарните рискове в търговския портфейл и инструменти за хеджиране – особености и приложение			
3.5.	Пазарните рискове в търговския портфейл и регулацията за капиталовата адекватност			
4. РИСКОВЕ ОТ БАЛАНСОВАТА СТРУКТУРА		4	4	
4.1.	Източници на структурен лихвен риск			

4.2.	Анализ на разрывите (Gap Analysis): матуриетно коригиран разрыв, пределен и кумулативен разрыв, стандартизиран разрыв			
4.3.	Дюрационен разрыв, конвексен разрыв, бета-дюрационен разрыв и нетната стойност на банката			
4.4.	Подходи за ограничаване на структурния лихвен риск и приложение на инструментите за хеджиране на лихвените рискове			
4.5.	Управление на валутния риск в банките			
4.6.	Балансовите структурни рискове през призмата на регулациите			
5. БАНКОВА ЛИКВИДНОСТ И ЛИКВИДЕН РИСК		4	4	
5.1.	Банкова ликвидност и ликвиден риск – дефиниране и основни подходи			
5.2.	Ликвидни разриви (Liquidity gaps)			
5.3.	Профил на ликвидните разриви и третиране на позициите с не-сигурен матуриет; изравняване на паричните потоци (Cash Matching)			
5.4.	Управление на структурния ликвиден риск – структуриране на финансирането и третиране на структурния ликвиден излишък			
5.5.	Ликвидно отношение (Liquidity ratio) и разходи за поддържането му			
5.6.	Регулативна рамка на управлението на банковата ликвидност			
6. КРЕДИТЕН РИСК МЕНИДЖМЪНТ В БАНКИТЕ		4	4	
6.1.	Подходи към дефинирането на кредитния риск и разновидности на кредитния риск в банковите сделки			
6.2.	Системата за ефективен кредитен риск мениджмънт в банките			
6.3.	Измерване на кредитния риск – многообразието от подходи			
6.4.	Моделиране на кредитния риск при индивидуалните сделки			
6.5.	Третиране на кредитния риск в банковите сделки			
6.6.	Регулативни изисквания в сферата на кредитния риск мениджмънт			
7. УПРАВЛЕНИЕ НА КРЕДИТНИТЕ ПОРТФЕЙЛИ		4	4	
7.1.	Необходимостта от портфейлен подход към кредитния риск			
7.2.	Моделиране на рисковете в кредитните портфейли			
7.3.	Преструктуриране и ребалансиране на кредитните портфейли			
7.4.	Инструменти за трансфер на кредитния риск – класификация и основни характеристики			
7.5.	Хеджиране на кредитните рискове			
7.6.	Третиране на секюритизацията и механизмите за смекчаване на кредитния риск в базелското капиталово споразумение			
8. ОПЕРАЦИОННИ РИСКОВЕ В БАНКИТЕ		3	3	
8.1.	Операционни рискове – дефиниране и класификация на рисковите фактори			
8.2.	Идентификация на операционните рискове и възможности за измерване			
8.3.	Подходи за третиране на операционните рискове			
8.4.	Регулативно третиране на операционните рискове			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа	1	35
1.2.	Практически казус	1	35
Общо за семестриален контрол:			70
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест с отворени и затворени въпроси и задача)	1	80
Общо за сесиен контрол:			80
Общо за всички форми на контрол:			150

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вачков, Ст. Мениджмънт на банките. АБАГАР, В.Търново, 1996.
2. Вачков, Ст., Ем. Спасова, Д. Петров. Банково кредитиране на аграрния бизнес – рискове и алтернативи. Наука и икономика, Варна, 2004.
3. Вачков, Ст. Банковите бизнес модели – поуки от миналото и визии за бъдещето. Наука и икономика, Варна, 2011.
4. Bessis, J. Risk Management in Banking. Sec.ed., John Wiley & Sons Ltd., 2002.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Altman, E., A. Saunders. Credit risk measurement: Developments over the last 20 years. Journal of Banking & Finance, Vol. 21, 1998.
2. Banks, E., R. Dunn. Practical Risk Management. John Wiley & Sons Ltd., 2003.
3. BCBS. Principles for the Management of Credit Risk, BIS, 2000.
4. BCBS. Credit risk modeling: current practices and applications, BIS, 1999.
5. BCBS. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. BIS, 2010.
6. BCBS. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring. BIS, 2010.
7. Bielecki, T., M. Rutkowsky. Credit Risk: Modelling, Valuation, and Hedging. Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 2002.
8. Crouhy, M., D. Galai, R. Mark. Risk Management. McGraw-Hill, N.Y., et.al., 2001.
9. Gallati, R. Risk Management and Capital Adequacy. McGraw-Hill, N.Y. et.al., 2003.
10. Olsson, C. Risk Management in Emerging Markets. Prentice Hall, London, et.al., 2002.
11. Resti, A., A. Sironi. Risk Management and Shareholders' Value in Banking. John Wiley & Sons Ltd., 2007.
12. Santomero, A. Commercial Bank Risk Management: An Analysis of the Process. Journal of Financial Services Research, Vol.12, 1997, pp.83-115.
13. Schroeck, G. Risk Management and value Creation in Financial Institutions. John Wiley & Sons Inc., 2002.
14. Smithson, C., C. Smith. Strategic risk management. –In: The New Corporate Finance: Where Theory Meets Practice. Sec.ed., edited by Donald H. Chew, Jr., Irwin/McGraw-Hill, 1999.